

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citirea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 14 martie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2018, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vladislav Harti, de avocatul Mazur Svetlana și de inculpatul

Țaranov Veaceslav

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 31.05.2017 – 30.06.2017,
instanța de apel: 21.11.2017 – 21.12.2017,
instanța de recurs: 15.11.2018 – 30.01.2019.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 14 martie 2018, Țaranov Veaceslav a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 9 ani închisoare.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei numite prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 03.03.2015, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 9 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 24.01.2017.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Frija Valentina prejudiciul material în sumă de 3500 lei și moral în mărime de 25.000 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, în mărime de 9044 lei, din contul inculpatului, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că la 23 ianuarie 2017, aproximativ ora 04.00, inculpatul Țaranov Veaceslav, afinându-se în casa de locuit nr. xx din str. xx,

urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, având într-o mână o bucată de lemn, a atacat-o pe Frija Valentina, lovind-o cu aceasta peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform certificatului de vizită nr. 7071 din 24 ianuarie 2017, leziuni corporale sub formă de fractură a epicondil lateral, cu deplasarea mâinii drepte, fractura ambelor oase antebrăț stâng 1/3 distală, fractura cap radial drept, fractura condil lateral marginal femur stâng, comoție cerebrală, contuzia țesuturilor moi în regiunea feței, după care, amenințând-o cu cuțitul și cu fierul de călcat, i-a solicitat transmiterea banilor în sumă de 3500 de lei, pe care i-a sustras, cauzând-i o pagubă materială în proporții considerabile.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina parțial și a declarat că lucra și locuia în casa lui Frija Valentina. Dimineța s-a trezit, urmând să plece să încarce mobilă la un cunoscut. Pe la orele 10.00-10.30 a plecat, iar concubina Pungă M. a rămas să prepare mâncare părții vătămate la zilele de odihnă. De la orele 22 până la 04 dimineța s-a aflat la discoteca din barul „xx”. Apoi a luat un taxi și a mers la concubină în sect. Buiucani. Pe la orele 17.00, a fost reținut de doi polițiști și dus la IP Botanica, cu forța. Presupune că, Frija V. a dat declarații împotriva lui, deoarece a fost influențată de feciorul ei, Frija A., pentru ca ultimul să nu-i întoarcă datoria de 30.000 lei.

Totodată, vinovăția inculpatului este integral dovedită prin cumulul de probe administrate.

Astfel, partea vătămată Frija A. a comunicat, că l-au primit pe inculpat cu traiul, pentru a nu achita gazda. Acesta efectua lucrări de construcție a unei încăperi din gospodăria ce îi aparține. În seara zilei de 22.01.2017, inculpatul a anunțat-o că pleacă undeva. Pe la orele 02.00 dimineța s-a trezit deoarece era foarte frig și l-a sunat pe fiul său să vină să facă focul, deoarece inculpatul nu era venit. Peste puțin timp a venit inculpatul, care a intrat în camera ei, fiind în stare de ebrietate și cu un băț în mână. I-a făcut observație că e beat și l-a rugat să se ducă în camera sa. Inculpatul i-a spus că nu v-a pleca nicăieri și că a venit să o omoare. Apoi a început să o lovească cu bățul peste toate părțile corpului, cerând bani de la ea. Ea i-a spus că nu are bani, dar inculpatul continua să o lovească, să-i strivească ochiul și să o stranguleze. Împotrivindu-se, a fugit în altă camera, iar inculpatul i-a spus că dacă nu-i dă banii o omoară. O batea cu bățul, după care a luat o pernă și a început să o stranguleze. A încercat să telefoneze feciorului, însă telefonul a fost smuls de inculpatul, care a început să strige săi dea banii, că dacă nu-i dă o să aducă toporul și o să-i taie mâinile. Ea s-a speriat foarte tare și a transmis inculpatului suma de 3500 lei, ce era pensia pe două luni, cu indemnizația. Dînsul a spus că sunt puțini și a început să o lovească, cerând mai mulți. Ea i-a spus că nu mai are bani și acesta a tăiat-o la mână, a încercat să o înădușe cu perna, zicând că dacă nu-i dă bani o să aducă ferul de călcat și o va trauma. Atunci l-a mințit, că în ogradă sub un copac de cireș, sunt îngropați o mie de dolari. Inculpatul a fugit afară. I-au fost fracturate picioarele și mâinile și a rămas pe podeaua de beton rece, fiind semi-îmbrăcată. Aproximativ peste 10 minute, inculpatul a intrat în odaie, a acoperit-o cu niște haine și a început să caute chibrituri. Nu a găsit chibrituri și a spus „și așa o să mori, până vină feciorul tău vei fi deja rece”. A luat laptopul și a

plecat, lăsându-o să moară. Ea a rămas la podea însângerată. Când a venit, fiul a chemat poliția și salvarea.

Martorul, Frija Aurel, a relatat, că Frija V. este mama sa. Inculpatul lucra la ei și i-a solicitat o sumă de bani în avans, de circa 7000 lei. Inculpatul îi datora suma de 7750 lei, și a decis să ia o recipisă ca probă în caz că nu o restituie. Suma datorată a decis să i-o oprească din lucrările care le v-a face la etajul doi. Pe la 01:30 a fost telefonat de către mama sa, Valentina, care i-a spus că inculpatul nu a mai venit acasă să facă focul și îngheață apa în cazanul de încălzire. Când a intrat în ogradă, a auzit-o pe mama sa strigând. A găsit-o la podea culcată pe spate, pe corp avea semne de violență, era murdară de sânge și se observa că mâinile și picioarele îi sunt fracturate. I-a povestit că a bătut-o inculpatul, care era în stare de ebrietate avansată, a intrat în camera ei, i-a spus că o v-a omorâ, a luat o bucată de lemn și a lovit-o peste mâini și picioare, peste față, spunând să-i dea banii care îi are. I-a spus că banii din pensie sunt într-un sac cu haine lângă pat, el a luat banii. Văzând că sunt puțini, a întrebat-o unde sunt restul banilor, după care iar a continuat să o bată. Ea l-a mințit că bani sunt îngropați sub un cireș în grădină. Inculpatul a ieșit afară, iar ea a încercat să se ascundă dar nu a putut, a căzut pe podea lângă pat. Inculpatul s-a întors, a apucat-o de gât, a mai lovit-o cu pumnul în piept. A descris cuțitul cu care a fost amenințată, era un cuțit dint-un complet de cuțite de bucătărie cu mânerul negru, pe care cel mai des îl folosea, și se afla permanent pe scaun lângă patul ei. Când a venit poliția, cuțitul a fost găsit înfipt în perete, vis-a-vis de camera unde dormea mama sa. Ulterior, au venit concubina și fratele inculpatului, și l-au rugat să-l ierte.

Martorul, Rotaru Alexandru, a declarat că a fost telefonat de către inculpate. Acesta era în stare de ebrietate și i-a povestit că a făcut ceva rău, că s-a îmbătat, a mers la gazda unde trăia și a bătut-o pe Frija Valentina, pe care a lovit-o cu o bucată de lemn peste mâini și picioare, i-a rupt mâinile și picioarele și că nu cunoaște dacă a murit sau nu.

Vinovăția inculpatului se dovedește și prin probele scrise:

procesul-verbal de audiere a părții vătămate Frija Valentina, care a declarat că anume Țaranov Veaceslav este persoana care a săvârșit infracțiunea și a descris cu lux de amănunte cum a fost comisă fapta;

procesul-verbal din 23.01.2017, cu foto-tabelul anexat, de cercetare a locului faptei - domiciliul lui Frija Aurel din str. V. Horea, 6, mun. Chișinău;

procesul-verbal de percheziție corporală a lui Țaranov Veaceslav din 24.01.2017, în cadrul cărei de la acesta a fost ridicat telefonul de model „Nokia”, care aparține părții vătămate Frija V.;

procesul-verbal din 30.01.2017, de examinare a obiectelor ridicate de la Țaranov Veaceslav;

raportul de expertiză judiciară nr.92 din 27.01.2017, că l-a Frija Valentina au fost depistate vătămări corporale medii sub formă de fractura epicondilului lateral al osului humeral cu deplasare, fractura închisă a ambelor oase antebrăț stâng treimea distală, fractura capului radial drept, fractura marginală condilului lateral femur stâng, traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoze la nivelul feței, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a

unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce a condiționat dereglarea sănătății de lungă durată;

- procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 23.02.2017, prin care s-a stabilit că la data de 24.01.2017 în telefonul părții vătămate cu IMEI:355368049641717 a fost introdusă cartela SIM: 060175855 care aparține lui Țaranov Veaceslav;

- procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 02.05.2017, că la 23.01.2017, ora 04:23.14 de pe telefonul părții vătămate a fost efectuat un apel telefonic pe numărul de telefon 068281226 care aparține lui Cucerescu Andrei, cu care Țaranov Veaceslav a consumat alcool până la săvârșirea infracțiunii;

- raportul de expertiză judiciară în comisie nr. 92 din 26.04.2017, că la Frija Valentina s-au depistat următoarele leziuni corporale: fractura epicondilului lateral a osului humeral din dreapta cu deplasare, fractura ambelor oase antebrățului stâng 1/3 distală, fractura capului osului radial din dreapta fără deplasare, fractura marginală a condilului lateral a femurului stâng. Leziunile corporale menționate au fost produse la acțiunea traumatică a unui(or) corp(uri) dur(e), contondent(e), posibil în timpul și circumstanțele în ordonanță și, atât în ansamblu, cât și separat, se califică ca vătămare corporală medie. Diagnosticul „Traumă cranio-cerebrală închisă, comoție cerebrală”, nu s-a confirmat prin datele clinice obiective și de aceea nu se supune calificării medico-legale. Forța aplicată a fost suficientă pentru producerea leziunilor corporale sus-menționate. Din cauza descrierii insuficiente a leziunilor corporale externe în fișa medicală nr.1506 pe numele Frija Valentina, de a stabili cu certitudine numărul loviturilor aplicate nu este posibil.

Astfel, faptul aplicării de către inculpat a violenței asupra părții vătămate se confirmă prin declarațiile ei, ale martorului Frija A. - prima persoană care a depistat-o imediat după comiterea atacului, prin declarațiile martorului Rotaru A., cărui inculpatul, în seara imediat următoare după comiterea infracțiunii, i-a telefonat și i-a povestit că a bătut-o cu o bucată de lemn pe Frija V., fracturându-i ambele mâini și ambele picioare, și nu că cunoaște dacă a rămas în viață sau nu, prin raportului de expertiză judiciară nr. 92 din 27.01.2017 și raportul de expertiză în comisie nr.92 din 26.04.2017, probe care coroborează între ele, deci, fiind veridice.

Potrivit art. 188 Codul penal, prin ”atac” se înțeleg acțiunile agresive ale făptuitorului, care sunt însoțite de violența periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, care au și fost stabilite în cadrul cercetării judecătorești, deoarece inculpatul, pentru a obține de la partea vătămată, a aplicat violență periculoasă pentru viață și sănătate, aplicându-i mai multe lovituri cu o bucată de lemn peste diferite părți ale corpului, ea fiind vulnerabilă față de inculpat în virtutea vârstei înaintate, a perceput acțiunile acestuia violente ca fiind periculoase pentru viață și sănătate.

Or, acțiunile inculpatului întrunind și calificativul amenințării de aplicare a violenței, deoarece partea vătămată a perceput amenințarea ca reală pentru viața și sănătatea sa.

La fel, s-a dovedit și agravanta, *cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă*, deoarece inculpatul a aplicat în privința părții vătămate violență periculoasă, lovind-o cu o bucată din lemn peste diferite părți ale corpului fapt, care a destabilizat victimă și nu mai putut opune rezistență. Apoi a amenințat-o cu un cuțit și cu ferul de călcat, cerând de a-i transmite mijloacele bănești de care dispune. Toate aceste obiecte au fost depistate și ridicate de la fața locului, fixate în procesul-verbal și foro-tabelul anexat la acesta, fiind ridicate și recunoscute în calitate de corp delict prin ordonanța organului de urmărire penală din 25.01.2017.

S-a confirmat și agravanta *cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, deoarece bunurile sustrase din odaia părții vătămate, anume bani în sumă de 3500 lei, având în vedere că ultima este pensionară și în afară de pensia pentru limita de vârstă și alocațiile sociale nu mai dispune de alte venituri, suma sustrasă este una considerabilă, sumă pe care a primit-o de la oficiul poștal sub formă de pensie și alocație socială pentru două luni.

În baza probelor administrate, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Codul penal, infracțiune care se pedepsește cu închisoare de la 8 la 10 ani și, conform art. 16 alin. (4) Codul penal, se califică ca infracțiune gravă.

La individualizarea pedepsei, instanța a lut în considerare prevederile art.7, 61, 75, că fapta săvârșită se atribuie la categoria de infracțiuni cu grad prejudiciabil sporit în raport cu alte infracțiuni din grupul celor care au același caracter prejudiciabil, întrucât s-a atentat la mai multe valori sociale, că inculpatul anterior a fost condamnat la închisoare cu suspendare, prezenta infracțiune a comis-o având antecedente penale, se caracterizează negativ, că lipsesc circumstanțelor atenunate și agravante, a concluzionat că inculpatului urmează a-i fi aplicată o pedeapsă privativă de libertate în limitele sancțiunii norme penale, astfel fiind atins scopul pedepsei, a restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, cât și a altor persoane.

Totodată, instanța a conchis că cererea procurorului de percepere a cheltuielilor de judecată, urmează a fi respinsă, deoarece conform art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare se face din contul bugetului de stat.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Botanica, Oleg Gonța, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care de la inculpat să fie încasate cheltuielile de judecată în sumă de 84 lei și 8960 lei.

Apelantul a invocat, că obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de condamnat este expusă în art. 229 Cod de procedură penală, conform cărui cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și doar instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Or, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni care impune desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui care a comis-o, aceste cheltuieli fiind imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, ca temei juridic

servind vinovăția acestuia, deoarece fără săvârșirea infracțiunii, nu s-ar fi efectuat aceste cheltuieli.

Mai mult, obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, chiar și în cazul în care partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli, inculpatul are obligația să suporte toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către instanța de fond.

3.1. Avocatul Grigore Gorgotov și inculpatul, la fel, au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care ultimul să fie achitat pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, și fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Apelanții au indicat, că instanța nu a luat în considerație faptul că partea vătămată cu feciorul ei, Frija A., au avut datorii față de inculpat de 13.000 lei pentru lucrările de construcție efectuate timp de un an la casa în care locuiau toți împreună.

Nu s-a dat apreciere că până la 22.01.2017, când a avut loc fapta dată, Frija V. a fost bătută de feciorul ei Frija A., din care motiv timp de o lună s-a aflat la lecuire în spital.

Nu a fost stabilit că inculpatul a sustras suma de 3500 lei, deoarece acești bani nu au fost depistați la el și nici la domiciliul acestuia, ceea ce este o presupunere.

Faptei incriminate i s-a dat o calificare juridică greșită, deoarece nu a fost probată agravanta - cu aplicarea armei, nici partea vătămată și nici martorii nu au confirmat că inculpatul ar fi pregătit din timp arma întru săvârșirea infracțiunii.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2018, apelurile au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, acțiunile inculpatului corect fiind încadrate în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Cu toate că inculpatul a pledat nevinovat, prima instanță motivat și întemeiat a concluzionat referitor la vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate, care a fost confirmată pe deplin prin:

declarațiile părții vătămate Frija A., care a relatat că de către inculpat a fost bătută și dânsul i-a sustras suma de 3500 lei, a martorilor Frija A. și Rotaru A., a căror declarații sunt analogice cu cele date în prima instanță;

procesul-verbal din 23.01.2017 cu foto-tabelul anexat, prin care a fost cercetat locul faptei;

procesul-verbal de percheziție corporală a lui Țaranov V. din 24.01.2017, în cadrul cărei a fost depistat și ridicat telefonul de model „Nokia”, care aparține părții vătămate;

procesul-verbal de examinare a obiectelor din 30.01.2017, prin care au fost examinate obiectele ridicate de la Țaranov V.;

raportul de expertiză judiciară nr.92 din 27.01.2017, că l-a Frijă Valentina au fost depistate următoarele vătămări corporale medii sub formă de fractura epicondilului lateral a osului humeral cu deplasare, fractura închisă a ambelor oase antebraț stâng treimea distală, fractura capului radial drept, fractura marginală condilului lateral femur stâng, traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, echimoze la nivelul feței, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce a condiționat dereglarea sănătății de lungă durată;

- procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 23.02.2017, prin care s-a stabilit că la data de 24.01.2017 în telefonul părții vătămate cu IMEI:355368049641717 a fost introdusă cartela SIM: 060175855 care aparține lui Țaranov Veaceslav;

- procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 02.05.2017, prin care s-a stabilit că la 23.01.2017, ora 04:23.14 de pe telefonul părții vătămate a fost efectuat un apel telefonic pe numărul de telefon 068281226 care aparține lui Cucerescu Andrei cu care Țaranov Veaceslav a consumat alcool până la săvârșirea infracțiunii;

- raportul de expertiză judiciară în comisie nr. 92 din 26.04.2017, că reieșind din datele documentelor medicale prezentate la Frijă Valentina s-au depistat următoarele leziuni corporale: fractura epicondilului lateral a osului humeral din dreapta cu deplasare, fractura ambelor oase antebrațului stâng 1/3 distală, fractura capului osului radial din dreapta fără deplasare, fractura marginală a condilului lateral a femurului stâng. Leziunile corporale menționate au fost produse la acțiunea traumatică a unui(or) corp(uri) dur(e), contondent(e), posibil în timpul și circumstanțele în ordonanță și, atât în ansamblu, cât și separat, se califică ca vătămare corporală medie. Diagnosticul „Traumă cranio-cerebrală închisă, comoție cerebrală”, nu s-a confirmat prin datele clinice obiective și de aceea nu se supune calificării medico-legale. Forța aplicată a fost suficientă pentru producerea leziunilor corporale sus-menționate. Din cauza descrierii insuficiente a leziunilor corporale externe în fișa medicală nr.1506 pe numele Frijă Valentina, de a stabili cu certitudine numărul loviturilor aplicate nu este posibil.

Prin urmare, probele sus menționate demonstrează cu certitudine vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate și combat argumentele declarate de acesta și avocat cu privire la nevinovăție.

Or, afirmațiile inculpatului de nerecunoaștere a vinei, au fost date cu scopul de a se eschiva de la răspunderea penală și se combat prin probele analizate și apreciate supra, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Argumentele invocate de apărare în apel, fiind declarative, sunt combătute prin cumul de probe administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești, care coroborează între ele. Declarațiile inculpatului date în cadrul urmăririi penale și ședințelor de judecată cu privire la nevinovăția sa sunt neveridice, contrare tuturor probelor acumulate, menționate supra, și urmează a fi apreciate critic, deoarece acestea au fost făcute urmărindu-se un singur scop - de evitare a răspunderii penale pentru fapta comisă.

Este neîntemeiat și argumentul apărării, precum că acțiunile acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e), f) Codul penal, pe motiv că inculpatul nu ar fi vinovat și precum că acuzatorul de stat nu ar fi prezentat destule probe în susținerea poziției sale de învinuire or, din cumulul probelor administrat și cercetat în ședința de judecată rezultă cu certitudine comiterea de către inculpat a infracțiunii imputate.

Față de lucrul judecat de primă instanță, se constată o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatul.

Totodată, pedeapsa aplicată inculpatului a fost stabilită în limitele sancțiunii prevăzute la articolul incriminat, corespunde faptelor comise, se racordă la toate circumstanțele stabilite, personalitatea inculpatului, precum și consecințele survenite ca rezultat al comiterii de către acesta a infracțiunii pentru care a fost condamnat și care va atinge scopurile pedepsei penale.

Or, instanța de fond întemeiat și legal a conchis că reeducarea și corectarea inculpatului este posibilă numai prin izolare de societate, ținând cont de faptul că acesta a comis o infracțiune gravă, anterior a fost condamnat și la moment execută pedeapsa cu închisoarea stabilită prin sentința Judecătorei Iaoveni din 03.03.2015, deci careva concluzii nu a tras.

Referitor la încasarea cheltuielilor judiciare, solicitate de procuror, prima instanță corect a apreciat și a aplicat normele legale în concordanță cu speța respectivă, pe care s-au efectuat expertize judiciare.

Conform art. 75 alin. 3 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, plata pentru serviciile de efectuare a expertizei judiciare, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) Codul de procedură penală, când părțile din inițiativă proprie și pe cont propriu, înainteze cerere despre efectuarea expertizei pentru constatarea circumstanțelor care vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor.

Soluția instanței de fond rezultă din prevederile art. 229 alin. (1), (3), 227 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului, după cum pledează procurorul.

La caz, se reține că expertiza a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii gradului vătămării corporale, în rezultatul săvârșirii

infracțiunii de către inculpat, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării, așa că corect s-a stabilit că cheltuielile ce sunt suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vladislav Harti, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată în partea cheltuielilor de judecată.

Recurentul a indicat că legislatorul a expus că obligativitatea cheltuielile judiciare, potrivit art. 229 Cod de procedură penală, le suportă condamantul.

Avansarea cheltuielilor judiciare de către stat î-și are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

Mai mult, în urmă modificărilor operate la 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat.

Potrivit art. (3) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească, și ca urmare cheltuielile judiciare urmau a fi încasate din contul inculpatului, acesta trebuie să plătească cheltuielile judiciare de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare, chiar și plata unei expertize dispuse din oficiu sau la cererea părții civile.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu curpinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocata Mazur Svetlana, în care solicită casarea sentinței și deciziei, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurenta a indicat că în acțiunile inculpatului lipsește componenta infracțiunii incriminate, infracțiunea dată nu a fost săvârșită de acesta, cauza a fost examinată superficial, nereținându-se că partea vătămată și feciorul ei îi erau datori inculpatului cu 13000 lei pentru lucrările de construcții efectuate timp de un an la casa în care au locuit toți împreună.

Până la 22.01.201, când a avut loc fapta, Frija V. a fost bătută de feciorul ei, Frija A., din care motiv timp de o lună s-a aflat la lecuire în spital.

Nu s-a stabilit că inculpatul ar fi sustras suma de 3500 lei, deoarece acești bani nu au fost depistați la el și nici la domiciliul acestuia, ceea ce este o presupunere.

Faptei incriminate i s-a dat o calificare juridică greșită, deoarece nu a fost probată agravanta - cu aplicarea armei, nici partea vătămată și nici martorii nu au confirmat că inculpatul ar fi pregătit din timp arma întru săvârșirea infracțiunii.

Învinuirea adusă inculpatului nu a fost probată, întru a confirma cele pretinse de partea vătămată, fiind bazată doar pe niște declarații.

Nu a fost dovedită legătura causală între acțiunile făptuitorului și urmările prejudiciabile, prin urmare învinuirea incriminată inculpatului nu este probată.

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate, precum și a dat apreciere greșită probelor care dovedesc nevinovăția inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu curpinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

5.2. Inculpatul, la fel, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Recurentul a invocat că urmează a fi achitat, deoarece nu este vinovat de cele incriminate.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect, se reține că recursul inculpatului nu este fondat pe nici unul din temeiurile prevăzute de art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, iar recursul avocatei este fondat în drept pe temeiurile din pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Însă, în recursurile respective, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârilor contestate, asupra căror motive concrete invocate în apelul apărării nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, și care ar fi esența circumstanțelor că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta ar fi expus neclar, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5.1, 5.2. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursurile ordinare nu întrunesc condițiile de conținut în aspectul vizat, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare ale inculpatului și avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurenți.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare ale apărării, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite (*pct. 5, 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate, ale martorilor Frija A. și Rotaru A., procesele-verbale de cercetare la fața locului din 23.01.2017, de percheziție corporală a inculpatului din 24.01.2017, de exmainare a obiectelor ridicate din 30.01.2017, de exapminarea a descrifărilor convorbirilor telefonice din 23.02.2017 și 02.05.2017, rapoartele de expertiză judiciară și în comisie nr.216/D din 27.01.2017 și nr.92 din 26.04.2017, că părții vătămate Firja V. i-au fost cauzate vătămări corporală medii, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel indicând clar și fără echivoc motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal (*pct. 2.- 5.1., 5.2. din decizie*).

Totodată, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanțele just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 85 Cod penal, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de

circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

În același timp, cu privire la argumentele din recursul ordinar al procurorului (*pct. 5. din decizie*), se reține că circumstanțele relevate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 2., 4.* din prezenta decizie, atestă în mod concludent că instanțele au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) *pct. 14)*, 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) *pct. 1)*, 2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat și hotărârea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Este și de remarcat că recursurile, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.-5.2.* din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei, inclusiv în latura cheltuielilor judiciare (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor

de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura cheltuielilor judiciare, în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Totodată, motivele invocate de recurenți au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5.2. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile ordinare de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vladislav Harti, de avocata Mazur Svetlana și de inculpatul Țaranov Veaceslav xx, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 14 martie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2018, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 28 februarie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

